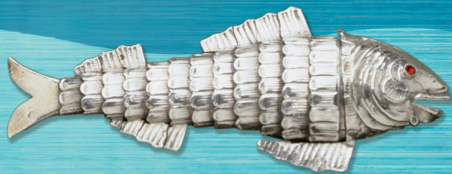

VÁCLAV FIKAR

Sezona chlupatých ploutví

MLADÁ FRONTA

Václav Fikar

Sezona chlupatých ploutví

MLADÁ FRONTA

Ajne klajne prolog aneb Můj milý čtenáři...

Před pár lety jsem veškeré blogy na svých starých webových stránkách začínal oslovením *Můj milý čtenáři* a stejně důvěrně začnu i předmluvu k této knize, protože ona je svým způsobem důvěrným záznamem části mého života, kterým se tě snažím jak pobavit, tak nasytit tvé živočišnější JÁ. Je útlým prostředníkem mezi mým životem a tvou chutí číst, proto znovu...

Můj milý čtenáři,

protože med je nepříjemně lepkavý, nebudu ti ho mazat kolem huby. Knihu, kterou jsi právě otevřel, jsem nikdy neměl v plánu vydat. Říkal jsem si totiž, že zážitků z mých cest za rybářskou slávou i s přidruženými trapasy a komickými momenty už bylo dost. Že už jsi jimi možná přecpaný, nebo hůř, že jsem tě možná odvedl od rodiny k vodě a obrátil ti život vzhůru nohama.

Jenže jsem se mýlil. Od vydání poslední knihy (*Zápisník šíleného rybáře, Mladá fronta, 2010*) mě čtenáři nepřestali bombardovat dotazy, kdy napíšu další podobnou knihu. Když jsem se pak na podzim roku 2013 dozvěděl, že už jsem jako „ta moje Metallica“, že podobně jako tato slavná americká kapela vydám něco nového jednou za uherský rok, vážně jsem se nad sebou zamyslel. A řekl jsem si, že se k tobě budu chovat uctivěji a s větším respektem. A tak jsem si pověsil na krk zrcadlo a cestou k řece přemýšlel o obsahu této knihy.

Zrovna jsem si ji krátil přes park, když jsem si všiml černobílé straky. Poskakovala po lavičce, kolem plechovky energetického nápoje, a tak mi stála za zdržení. Ne snad proto, že bych se

těšil, až svůj zobák strčí do piksly a nadopuje se taurinem, ale proto, že jsem se přimotal k zajímavé fotogenické scéně. Vždyť kolikrát za život jsi viděl ptáka na lavičce u otevřené plechovky s energetákem? Já nikdy.

Sesunul jsem se opatrně na bobek, abych straku nevyplašil, našrouboval na foťák teleobjektiv a začal ji fotit. Při třetím zmáčknutí spouště mě však zezadu objalo obří zvíře. Jak jsem tak v podřepu soustředěně hleděl do hledáčku a všimal si linie straších křídel, ramena mi ztěžkla pod tlapami vlkodava. Volně pobíhající pes, který skočil na má záda, oslepl láskou. Připomněl jsem mu jeho poslední fenu.

„Ty vole, slez dolů,“ snažil jsem se nadržnému vrátit zrak. Levou rukou jsem páčil jeho tlapy ze svých ramen a pravou si hlídal foťák. Rocky, jak na rozhicovaného vlkodava volal jeho páníček, byl ale hluchý i slepý. Od první vteřiny trtkal jako o život.

Jeho páníček, který vedle vlkodava připomínal skutečně spíš páníčka než pána, jakkoliv se svůj nízký vzrůst snažil dohonit aktivním žvýkáním a kérkou hada kolem krku, přiběhl do deseti vteřin. S Rockym, kterému okamžitě připnul vodítko, aby mi ho strhnul ze zad, však nedokázal pohnout. Ani o píd. Vlkodav byl mými zády příliš zaujatý. A já naopak obavou o zrcadlovku. Nechtěl jsem přijít o teleobjektiv při případném přepadnutí na záda, na bok nebo na břicho.

A někdy tehdy se na scéně objevil strážník městské policie. Zastavil se asi tři metry od naší bizarní trojky (fotograf na bobku, na jeho zádech trtkající vlkodav, kterého z fotografových zad marně páčí jeho pán), a zatímco ze mě vlkodav s vyplazeným jazykem nespouštěl své robustní tlapy, břichatý strážník se postavil rozkročmo s rukama v bok a naprosto vážně se zeptal: *Děje se něco?*

Nevěděl jsem, jak správně na takovou otázku odpovědět. Tím spíš, když ji položila veřejná osoba. Proto jsem zůstal jen u nářeků: „Mohli byste konečně sundat z mých zad toho psa? Dřív, než mi zafleká bundu?“

Když mě Rocky o vteřinu později pustil, o obsahu této knihy jsem už přemýšlet nemusel. Rázem jako by se napsala sama.

Kniha *Sezona chlupatých ploutví* nejenže voní zpěněnými jezy řek, ševelicím rákosím a rozžhavenými navijáky, je také cestopisná a především humorná. Nalezneš v ní i dvě nejúspěšnější povídky (*Když dědek prášil* a *Krokodýl od Dřenickeho lesa*) z mé dávno vyprodané knižní prvotiny (*Krokodýl Dandý: ob-ludná štika z Jesenice*, Viva Aspius, 1999), které vznikly v letech 1997 a 1998. Tady si je přečteš v novější, upravené podobě, můj milý čtenáři.

Václav Fikar
www.vaclavfikar.cz

Když dědek prašil

Dvě z mnohých listopadových pranostik říkají: Když na Dušičky jasné počasí panuje, příchod zimy to oznamuje nebo Na svatého Otmara nevidět komára. A i když starým pranostikám dvakrát nevěřím, protože průmyslová revoluce obrátila svět vzhůru nohama, šestadevadesátý rok byl právě takový. Na Dušičky krásně a o týden později už zima k zalknutí. Listopad podle pranostik.

V klimatických podmínkách střední Evropy už předposlední měsíc roku skutečně zavání zimou. Obvykle je jí prorostlý skrz naskrz a nijak tuto skutečnost neskrývá. Možná proto, že nemá na vybranou. Možná ho v kalendáři máme proto, aby nás varoval. Aby na nás houkl, že je čas užít si Vánoc a hned po nich zalézt do pelechu. Důkladně zatopit, pořádně si nacpat pupík a pak hups! Střemhlav pod peřinu. A pod ní zůstat až do jara (bože, kéž by tohle šlo). Zkrátka listopad je posel špatných zpráv.

Přesto má své kouzlo. Zvláštní, nepatrné, ale má. Přinejmenším pro ty, kteří ho vidět chtějí. Pravda, melancholie zádušivého podzimu nemusí být každému po chuti. Ne každý se raduje z krátkých dnů a příjezdu svatého Martina, za kterým přichází jediné: několik měsíců zimy.

Například já se z listopadu neraduju. Ani trošku. Jakkoliv miluji burčák vylišovaný z barevného října, listopad je mým peľňkem. Jsem dítě slunce a už jen z této podstaty zbožňuju teplo a dlouhé slunečné dny. Jazzování cvrčků ve vyhřáté trávě, chlazené pivo, teplé noci a svět hýřící barvami. A toho všeho mě listopad zbavuje.

Přesto mu přiznávám, že spadané listí, ranní mrazy a tichem zdůrazněná moudrost přírody je přesně to, co některé umělce inspiruje k pozoruhodným dílům. A občas také mladé lidi k pozoruhodným činům.

A přiznávám mu ještě jednu zvláštnost. Robustní dub, který se snad již dvě stě let mohutní nad mým oblíbeným meandrem na horní Ohři, se právě v listopadu stává nejmagičtější bytostí celého kraje. A jelikož k němu chodívám škádlit tlouště ukrývající se ve stínu jeho koruny, vím, že skoro až hororovou. Stává se figurou z hlav bratří Grimmů.

Rok co rok, vždy kolem Dušiček, přistává v jeho seschlé koruně letka mohutných havranů ze severu, kteří jako by přiletíli na západ Čech dohlédnout na průběh nadcházející zimy. Bývají jich desítky. Přiletí-li za jasného slunce, jejich tmavé peří má kovově modrý nádech. Přiletí-li za škareda, vypadají hůř. Jako proroci se strašnou mocí obsadí veškeré římsy starého stromu a tento výjimečný Hilton užívají až do časného jara. Dokud neodletí hnízdit neznámo kam.

Zaštítní korunou dubu pak ihned převz mou vládu nad opuštěnou krajinou. V několika příštích měsících rituálně krouží nad hnědou dubovou palicí, jako by ona byla největším bohatstvím tohoto kraje. Nebo se jako jeden velký černý mrak spouštějí na podmítnuté strniště za řekou, které víc než plodící pole připomíná krchov. Zobáky ostrými jako meče tam mezi zbytky stébel hledají hraboše podceňující příchod zimy, anebo cokoli jiného k snědku. A jindy zas tiše sedí na dubu, který jako jediný strom široko daleko nikdy neopadá, a vypadají, jako by se moudře radili, co bude dál.

V každém případě jakmile opět vzlétnou, z jejich krákání až zebe. Hlasitě skřípavé „krá-krá-krá“ proniká vodou, půdou i kůrou stromů. Je slyšet na kilometry daleko a spolu s ledovým větrem od východu se zadírá pod nehty. Tento jediný projev života u listopadové Ohře zní jako smrt. Melancholicky, ponuře, mortálně. Zní ukrákaně. A proto nemohu mít listopad rád. Snad kdyby místo černých havranů přiletly rozely nebo

agapornisové, jejichž barvy by potěšily člověčí oko, snad tehdy by to šlo. Ale takhle? Vždyť i pro většinu druhů ryb je listopad pokynem k uložení se k dlouhému zimnímu spánku. Český rybář tak má v listopadu možná poslední příležitost k chycení posledního kapra nebo poslední štiky končící sezony. Navzdory havranímu krákání se totiž v listopadu ještě nějaké ryby chytit dají. Tu a tam, podle počasí.

Jedenadvacátý listopad šestadevadesátého roku byl na západě Čech zimním dnem. Podle kalendáře sice do začátku zimy chyběl ještě měsíc, vykládejte to ale přírodě. Podle ní už tady zima byla. A tak jedenadvacátý listopad vypadal jako kterýkoliv jiný den v lednu či únoru. Bez sněhu, jinak ale právě takový. Šedivý, mrazivý, depresivní. Když jsem ráno po probuzení odhrnul záclonu a vyhlédl z okna na ulici, chtělo se mi všechno možné, jen ne vyjet na ryby. Venku byl sice klid, žádný mrazivý vítr z východu, tudíž u vody bych tři hodiny vydržel. Jenže při pohledu do ulice mi naducaná peřina přišla jako lepší nápad než pobyt u studené přehrady. A tak jsem ven nepospíchal.

Uvařil jsem si čaj, nakrájel jablečný závin a u snídani rozjímal o životě po smrti. Věřím v něj. Dva osobní zážitky v minulosti mě utvrdily v jeho existenci, proto se nevysmívám reinkarnaci duší ani psychoastrální cestě do světa jiné dimenze, který existuje vedle toho našeho známého. Uznávám ale, že u snídani je to zvláštní, možná až morbidní téma. Nevím, proč právě v kuchyni se můj mozek začal zabývat životem po smrti.

„Na co myslíš?“ všimla si mého výrazu Iveta, když pár minut po mně vylezla z ložnice. Zatímco prošla koupelnou a v kuchyni sepnula rychlovarnou konvici s vodou na kafe, já jí třikrát po sobě nepřítomně odsouhlasil nějakou pitomost. A tak si otázkou řekla o pozornost, ženský už to tak dělají.

„Ale...“ zakousl jsem se do štrúdlu, „vlastně na nic.“

„Tak proč se při tom tváříš jako Mr. Bean, kterému sebrali medvídku?“ posadila se s hrnkem kávy ke stolu.

„Jako Bean bez medvídku?“ Snažil jsem se představit si toho pošuka. „Pak máš o důvod víc, proč se vedle mě probouzet.“ Rozebírat s ní reinkarnaci sotva pár minut po probuzení jsem opravdu nechtěl.

Iveta mou odpověď vzala. Vyprskla smíchy, vzápětí mi ale vyčetla, že si kvůli mně pocintala župan. Jak se rozesmála, vyšplouchlo jí kafe. Doprčic, prakticky nový župan.

„Počkej, tak to ti ho pomůžu sundat,“ zvedl jsem se od čaje a pomalu si ji začal udobřovat. Když se o hodinu a půl později otočila spokojeně na bok, dvakrát udobřená, na skvrny na županu už nemyslela. Bylo skoro deset a byli jsme zpocení.

Osprchoval jsem se, nasoukal do zimního rybářského mundúru a vypravil se na jednu ze dvou chebských přehrad – na Skalku. Najednou mi zima venku za okny nevadila, teď už jsem k vodě pospíchal. S vláčecím prutem a krabičkami gumových nástrah jsem vystřelil za candáty, dravými vlky hlubokých vod. A stejně uvažoval i můj brácha, se kterým jsem se o hodinu později potkal na jednom z našich oblíbených míst. I Pavel si chtěl sáhnout na candáta, také on přišel k vodě s batohem plným gumových dráždidel.

Twistery a shady jsme pak poctivě přeorali dno poseté pařezy, jenže s výjimkou jediného menšího okouna se naše sisyfovské úsilí minulo účinkem. Najít a chytit candáta? Dřív by nám na břehu vyklíčila fazole.

Na protějším břehu, vzdáleném pouhých třicet metrů od našeho, seděl starý rybář. Nehýbal se, mrtvý však nebyl. Občas mu vyšla pára z úst. Kolem krku měl obtočenou pletenou šálu z modré, černé a oranžové vlny. Na nohou sešmajdané důchodky a na hlavě zmijovku s černým vzorkem. Před listopadovou zimou v nevlídné krajině u vody ho chránily ještě vatové kalhoty a antracitový kabát ze stejného materiálu. A malý ohýnek, který si rozdělal vedle prutů.

Dědek patřil k tomuto místu stejně jako kozel k Velkým Popovicím. Celá léta sem jezdil na kapry, vždy od jara do podzimu. Jakmile se kolem obrubníků ve městě zažlutil podběl, už tady napichoval bramboru, kolínko nebo rohlík na háček. A tenhle zápal mu vydržel až do dne, kdy chytání na Skalce znemožnil led. Až teprve pak dal kaprům vale.

K vodě přitom přijížděl vždy za rozbřesku, na hlučném mopedu, jehož stáří nebylo snadné určit. Zasadil jsem ho do první republiky, někam do zlaté doby Vlasty Buriana, i když smontován byl možná později, nejspíš během 2. světové války. V každém případě bizarní dědkův stroj nachrchlal tolik rámusu, že ryby upláchly dávno před tím, než se on objevil na břehu. A tak stařec jen málokdy něco ulovil. Přesto svého hlučného přítele nepřestával brát s sebou. Možná pro případ, že by potřeboval odvézt domů nějaký velký úlovek.

Kapry se snažil přilákat vařenými kolínky, kterými své místo prokrmoval každý den, avšak právě kapra se dočkal málokdy. Nejčastěji mu těstovinu obalenou ve strouhance spásli cejni, plotice nebo jejich hybridy. Úlovky kilových kaprů, o kterých dědek tak rád vyprávěl kolemjdoucím, byly v jeho případě opravdovou vzácností. Takovým trefeným jackpotem. Žádný denní chléb, jak by si snad jeho posluchači mohli myslet. Vím to dobře, jeho místo bylo tak trochu i místem mým. V těchto končinách jsem chytil často.

Skromnému počtu ulovených šupináčů však starý pán nikdy nepřikládal žádný význam a dál zůstával svému místu věrný, jak už to tak staří lidé mají. A právě proto začali ostatní rybáři říkat té dlouhé mělčině „U dědka“.

Dědek byl znamenitý vypravěč. Kdykoliv si k němu přisedl jiný rybář, rychle se rozpovídal. Neuvěřitelné historky, které se vztahovaly k jeho místu, pak sypal z rukávů jednu za druhou. A sypal je tak rád, že kdo je slyšel už několikrát, mohl si vsadit s jistotou výhry, že vždycky budou jiné. Svým způsobem mi dědek připomínal vyhlášeného mluvku, Barona Prášila. Vlastně jestli si kdy nějaké rybářské místo zasloužilo označení „U Barona Prášila“, pak rozhodně tohle.

Jeho historky o amurech velkých jako ponorky americké námořní pěchoty, o půlmetrákové štiče se zuby jako puškové bajonety, která požírala koupající se psy z nedalekého sídliště, nebo o úhoři silném v pase jako podzemní plynové potrubí byly všeobecně známé.

Nejslavnější ze všech byl ale kmetův příběh o dvacetikilovém žlutém sumci bez vousů, kterého dědek podle vlastních slov ulovil na kaštan, co mu cestou na ryby spadl ze stromu do klína.

„Pánové,“ obracel se pokaždé starý pán na své posluchače, „ten parchant se rozjel až nahoru na Pomezí. Tam zabral nějakýmu rybáři na žízalu, načež jsme se o něj dobrý dvě hodiny přetahovali. Já to nakonec vyhrál, samozřejmě, protože jsem měl silnější vlasce než ten zelenáč. A pak mi trvalo další dvě hodiny, než jsem toho parchanta přitáhl z Pomezí až sem, ke mně pod nohy!“

„Dědku, kdybyste nekecal,“ zareagoval jednou někdo z hloučku naslouchajících rybářů. „Kde by se vám vešlo na cívku tolik vlasce? To byste musel mít na prutu kotevní naviják,“ mával rukou. Nevěřil, že dědek přitáhl rybu od obce vzdálené sedm a půl kilometru proti vodě.

„Mladej, o můj naviják se nestarej. Na něj se vejde tolik šňůry, že bys po ní přeručkoval až do Karloveh Varů! Na to vem jed, říkám ti, na to vem jed!“ hájil dědek svého oprýskaného Stabila. „To není nějaký dnešní krám, ty vaše Šejkspíry a Šimána, nebo za co to vyhazujete peníze. Já tvrdím, že z tohohle navijáku by byli pánové v Šimánu úplně vyřízený!“

„To asi jo, dědku. Ten váš třicetiletý Stabil by ty Japonce fakt úplně vyřídil,“ vybouchl smíchy rybář, který dědkovi s nadsázkou oponoval, a po něm všichni ostatní. Bavili se. Věděli, že v divadle by za takového vypravěče museli platit, zatímco na Skalce ho mají zadarmo.

„A víte, pánové, co jsem s tím sumcem nakonec udělal?“ uřál dědek řehot svých posluchačů otázkou. Než stačili zakroutit hlavami, prozradil jim to. „Pustil jsem ho, protože by se mi nevešel na motorku. Nejdřív jsem z něj ale vyklepal ten kaštan,

abych měl nějakou památku!“ zalovil dědek v kapse kalhot a vytáhl z ní rekvizitu. Kaštan.

„Ještě řekněte,“ řehnili se posluchači, „že vám za odměnu splnil tři přání...“

„Tři ne, jen jedno. Tak zněla naše dohoda.“

„A co jste si přál?“

„Aby mě už konečně přestaly trápit hemoroidy!“

„A přestaly?“ dusili se rybáři smíchy.

„Od té doby mám pokoj, pánové,“ uzavřel starý pán historku o žlutém sumci, aniž by hnul brvou, a pak letmým pohledem zkontroloval pruty. Stejně jako včera se čihátka nehýbala.

Podobných historek, ve kterých si smyšlenky podávaly ruce s absurdnem, měl dědek v rukávech mraky. A zatímco on sám jim snad i věřil, ostatním rybářům pomáhaly především překlenout čekání na záběr. Ve společnosti Barona Prášila se vždy čekalo tak nějak veseleji.

Také jedenadvacátého listopadu měl dědek políčeno na kapra. Protože ale teploty už pátý den po sobě padaly pod nulu, moc šancí na úspěch jsme mu s bráchou nedávali. Hladina přehrad byla před zamrznutím. A když už nebrali ani candáti, kteří přece jenom snesou studenější vodu než kapr, jak by mu právě kapr mohl zabrat?

Jenže on zabral! Červené čihátko vylétlo ke špičce jeho prutu, jako by se kapr ani nechystal k zimnímu spánku, a než stačilo bříknout do koncového očka, promrzlý dědek zasáhl. Překvapivě rychle. Přiskočil ke svému bambusáku a opřel se do něj tak, až se všechno kolem postavilo do pozoru. A pak už jsme se jen divili. Ohnutý prut totiž ukázal na mnohem větší rybu, než jakou byl dědek zvyklý chytat. Žádný placatý cejn, ani kilový kapřík, ale tank, o kterém se starému rybáři možná nikdy nesnilo. Anebo snilo marně.

„Pánové, je tam!“ křikl na nás. Z úst mu přitom vyšla pára a zmijovka sklouzla po rameni na zem. Boj začal.

Zaseknutá ryba se držela v hloubce u dna a jen velmi nerada se nechala nutit do jakéhokoliv pohybu. A když už ji dědek přece jenom přinutil spalovat kalorie, začloulala jím tak, že málem upadl. Brzda dědkova archaického Stabilu přitom rybáři příliš nepomáhala. Chroptěla jako těžký kuřák po ránu, protože výpady ryby jednoduše nestíhala. Nebyla zrozená pro devadesátá léta. Najednou cítila, že jí na ně nestačí dech. A vůbec jeho naviják vydával nebezpečné zvuky, zatímco starý pán jen tiše vypouštěl páru z úst.

Takové divadlo jsme si s Pavlem pochopitelně nechtěli nechat ujít. Přestali jsme vláčet, další pokusy o dravce jsme odložili. Na neurčito. Naše pozornost teď byla upřená na protější břeh, kde se rozehrálo zajímavé utkání mezi malým starcem a velkou rybou. Pravděpodobně kaprím buvolem. A protože se podle našich předpokladů mělo jednat o časově náročný zápas, rozdělal brácha malý táborák, abychom na svahu u vody nepošli během podívané zimou. Pár popadaných větví z okolních bříz a dubů rozžehnutých zapalovačem Playboy nám mělo zpříjemnit show.

„Jen aby mu vydrželo srdce,“ zahříval jsem si u ohýnku ruce mnutím a těšil se, až dědkova soupeře spatříme. Zatím jsme se jen mohli domýšlet, o jakou rybu jde. Velký kapr? Tolstolobik? Nebo překvapení v podobě patnáctikilové štiky? I když by k takovým překvapením docházet nemělo, protože dravá štika si na kolínkách ani na rohlíku obvykle moc nepochutná, dochází k nim pravidelně. Vlastně tak často, že úlovky velkých štik na nástrahy pro kapry už dnes až takovým překvapením nejsou. Anebo staré štiky nejsou až takovými predátory.

V každém případě dědek zatím marně přibližoval zpupnou rybu ke břehu. V nejednu chvíli se dokonce zdálo, že dřív, než ji on vytáhne na břeh, stáhne ona jeho pod hladinu. A já na protějším břehu dumal, jestli u svého životního souboje vzpomíná na historku o žlutém sumci.

Když už s rybou zápasil dobrých pět minut, dostal se do transu. Přestal vnímat čas i prostor, okolí mu splynulo v jednobarevnou mlhu. Nechtěl nic víc a nic míň než vyhrát. Proto teď jeho oči probodávaly už jen jediné místo. Bod, kde vlasec prořezával hladinu. Rozuměl jsem mu.

„Tak dělej,“ přihodil brácha do ohně další dvě větve, „ať máme jasno.“

A dědek jako by ho slyšel. V zápalu urputného boje najednou nakročil do vody!

Bože, uvědomil si vůbec, že už nestojí na břehu? Připomněla mu ledově štiplavá přehrada, že je tak trochu mimo? Že ve svém transu zapomněl na drobnost? Totiž že má na nohou jen filcové důchodky! Tedy mizerné boty z materiálu, který je vodě k smíchu?

Ne, dědek nic nevnímal. A pokud ano, pak jsme na něm nic nepoznali.

Tím ale jeho šílenství neskončilo. Jak se s rybou přetahoval o každý decimetr, vzdaloval se od břehu. Pomalu, ale jistě. Brzy byl v ledové vodě až po kolena a po další minutě boje ještě o pár kroků dál. Kdyby se tam někde lámalo dno, utopil by se. A možná by si toho ani nevšiml.

„Brrr, příhod' tam nějakou větvičku,“ otočil jsem se na Pavla, aby přikrmil náš malý oheň. Při pohledu na dědka ve vodě mi totiž začaly modrat prsty u nohou. Kroutil jsem se na břehu za něj, protože ten šílenec si žádné starosti nepřipouštěl. Vůle po životním úlovku ho hnala slepě kupředu, a tak se ocitl ve vodě až po pás. Jedenadvacátého listopadu! V den, kdy se mi kvůli zimě nechtělo vylézt z postele.

„Dědku, to je o zápal plic!“ neudržel jsem se. Křikl jsem na něj, abych si jednou nevyčítal, že jsem jen kroutil hlavou a nijak nezasáhl. Chtěl jsem mít čisté svědomí.

„Já ho dostanu, dostanu ho,“ mumlal, aniž by zvedl oči od hladiny. A já mu najednou uvěřil, že tu zatracenou rybu vážně dostane. I kdyby ho měla stát život. Vždyť vaťák, který ho měl chránit před nevlídným zimním počasím, teď nasával mrazivou

vodu jako suchá houba. A na jeho důchodky jsem raději ani nemyslel. Dědek se dost morbidně, i když stylově připravoval na přijetí u svatého Petra. A mně vadilo, že mi modrají prsty na rukou. U ohně a v rukavicích.

Naštěstí pro nás na břehu, hlavně ale pro dědka ve vodě se karta začala obracet. Odpor ryby ochaboval, dokonce už se dvakrát otočila u hladiny. Stále jsme ji však nepoznali. Tušili jsme ale, že na dědkově háčku visí opravdu velký kapr. Jeho životní kus. Ryba, kterou se bude moct chlubit, aniž by si vymýšlel.

Souboj gradoval. Do té doby dominantní ryba slábla, síly jí viditelně docházely. Už nebyla agresivní jako v prvních minutách boje. Nebyla už ani nebezpečná. Po patnácti minutách v ringu se zdálo být rozhodnuto. Šupinatý buvol se sice ještě jednou otočil směrem ke korytu a ještě jednou přidal na důrazu, tím ale skončil. Úprk z rybářovy blízkosti ho stál poslední zbytky sil. Teď už se mohl jen modlit.

Dědek navinul pár metrů vlasce, pak třikrát sklonil špičku bambusáku před sebe, aby přizvednutím prutu přitáhl rybu blíž, a před jeho břichem se rozčeřila hladina. V kráteru obrovských kol se mihl tmavý hřbet kapří bachyně.

„Tak ten je parádní,“ přihodil jsem do našeho ohně několik dalších větví, aniž bych spustil oči z dědka. Byl nacucaný vodou, zatím ale neumíral. Při životě ho držel adrenalin, a taky poslední krok k vítězství nad vladařem skalenských kaprů.

A právě nyní začala být show skutečně zajímavá. Zatímco totiž vyčerpaný kapr čekal u dědkova těla na knock-out, tváří v tvář kapří tlamě si staroch uvědomil, že nemá připravený podběrák!

„Do háje,“ zhodnotil dědek vážnost situace. Dostat velkého kapra na břeh bez podběráku, zvláště stojíte-li po břicho ve vodě, není vůbec nic snadného. A když k tomu ještě v jedné ruce držíte prut, jde skutečně o těžké sudoku. Dědek se ho ale pokusil vyluštit. Zvolil riskantní manévry. Kolem dlaně levé ruky si obtočil vlasec, na kterém visel kapr, pak překlopil překlápěč

navijáku a švihl prutem na břeh, jako by vrhal oštěpem. Nedo-
hodil tam. Bambusák dopadl do vody jen pár metrů od břehu.
Starochovi to ale bylo fuk. Předklonil se, prsa skoro na hladí-
ně, a pak nějak popadl a oběma rukama vyzvedl odevzdanou
rybu. Pokusil se přitisknout ji k vaťáku, ale v ten moment mu
vyklouzla zpět do vody. Naštěstí nikam neodplavala. Dědek měl
kliku, že háček nevypadl z koutku její masité tlamy. A tak svůj
postup zopakoval, i s přimáčknutím ryby k hrudi. Napodruhé
už byl úspěšný.

„To nemůže přežít,“ šeptal jsem bráchovi, „na břehu zmrzne.
Za pár minut bude tuhej!“

Musím říct, že vzhledem k ročnímu období a teplotě vody
šlo o děsivou scénu s prvky heroického výkonu. Důchodce se
nořil do mrazivé vody, aby z ní vyzvedl životní rybu. Rybu, pro
kterou byl ochotný obětovat úplně všechno. Dokonce i vlastní
život.

A zatímco se mi honily hlavou právě tyto myšlenky, starý pán
už krácel ke břehu. K hrudi tiskl asi patnáctikilovou rybu, ulo-
venou na mizerné kolínko ve strouhance. Vracel se s tou tíhou
pomalu, snad aby mu znovu nevyklouzla. Obří kapr už ale svůj
osud přijal. Sevřený v rybářově náruči se ani nehnu, snad jen
ocasní ploutví dvakrát mávl. Jednou vlevo, a pak vpravo. Jako by
se tímto mávnutím loučil s ostatními kapry.

Když dědek udělal poslední krok z vody na břeh, sesunul se
i s rybou na zem. A tehdy můj strach o něj dosáhl vrcholu. Pro-
máčený až na kost, vyčerpaný, na mrazu. V jeho věku? Jakou
mohl mít před sebou perspektivu?

„Dělej, balíme,“ řekl jsem Pavlovi, „musíme za ním. Tohle fakt
sám nedá.“

Dědek-nezmar ale jako by mě slyšel. Než jsme stačili sbalit
pruty, byl zpátky. Zpátky na nohou a v transu. A na svého

kapra civěl jako na zjevení. Žasl nad zlatými boky, plnými obřích šupin, nad červenými ploutvemi i nad knírem, jaký by rybě ze Skalky mohl závidět nejeden vltavský vodník. A možná žasl i sám nad sebou. Možná že až nyní, když nad odevzdaným tělem svého soupeře začal naplno vnímat listopadovou zimu, si v hlavě uvědomil maličkost. Vlastní šílenství. Anebo jen vzdychl: Tak kvůli tobě jsem tady proseděl stovky marných hodin...

Ať už se dědkovi honilo hlavou cokoliv, příliš úcty k věku a velikosti poraženého soupeře neprojevil. On totiž civěl i na množství masa, které před ním dýchalo. A tak prvním kameňem, který spatřil poblíž, praštil rybu do hlavy. Čtyřikrát, až jí pukla lebka. A pak se rychle sbalil. Uřvaný moped se mu konečně vyplatil.

„Dnes tady byl naposled. Tenhle kapr bude vážně jeho životní“, udělal jsem nad Baronem Prášilem křížek. „Bude ho stát život!“

O dva dny později Skalka skutečně zamrzla a led na ní vydržel velmi dlouho. Až do dubna. Když jsem se na ni v květnu vrátil, abych cejnům ukázal svůj nový splávek a zároveň jim připomněl červíky, překvapil mě známý hlas. Dědek! Vážně to byl on! Už zase seděl naproti a čtyřem mladším rybářům vyprávěl další ze svých neuvěřitelných historek. A oni ani nedutali.

Řeknu vám, že jeho popis události z jedenadvacátého listopadu šestadevadesátého roku měl vážně šťávu. Jen ten kapr nevážil skoro třicet kilo, jak jim dědek tvrdil. A taky ho netahal celé odpoledne, jak se před nimi dušoval. A už vůbec se ve vaťáku nepotápěl do třímetrové hloubky, aby z kořenů vyprostil zaklíněný vlasec. A taky ho nechytíl na kaštan, který nakonec triumfálně vytáhl z kapsy.

Nevěřil jsem vlastním uším. Kaštan? Potápění? Celé odpoledne? Kroutil jsem nad jeho nafouknutým příběhem hlavou,

tentokrát ale s pochopením. Byl jsem totiž moc rád, že se Baron Prášil vrátil. Že už zase sedí na svém místě a motá ostatním kolegům hlavy neuvěřitelnými rybářskými historkami. Uvědomil jsem si, že bez něj a jeho předpotopního mopedu by bylo chytání pod Myslivnou o mnoho smutnější...

Usmíření s řekou Keltů

Že existují věci mezi nebem a zemí, které nedokážeme racionálně vysvětlit, není pochyb. Nejdou změřit, nejdou zvážit, dokonce nejsou ani vidět. A přesto miliony lidí každý den vyprávějí ohromující příběhy, které jako by nemohly pocházet z našeho betonového světa, plného drátů a tlačítek. Už mnohokrát mě proto napadla myšlenka, nakolik jsou věci mezi nebem a zemí skutečně výjimečné. Co když je všechno jinak? Co když všechny zázraky, tajemné jevy a záhady jsou jen obyčejným zákonem přírody, kterému odmítáme rozumět...

Podkrušnohorská Ohře je okouzlující řeka. Příroda ji přivedla na svět pod bavorskou horou Schneeberg, kde jí říkají německy - Eger. Drobná Eger v Bavorsku rychle klíčí do krásy, takže když pod českým jménem Ohře vstupuje na naše území, vypadá malebně. Už tam, u Chebu, by ji člověk dychtivě popadl za její štíhlé tělo a hladově se zakousl do její šíje. Už tam by ji nechal, aby se kolem něj ovinula jako vinná réva. A takových míst je podél jejího českého toku habaděj.

Pravda, také na Ohři najdeme úseky zmrzačené jejím napřímením, protože i vzdělaný člověk je v podstatě jen otupělé prase se sklonem k ničení přírody, ale jinak? Radost se na řeku dívat a toulat se po jejích březích. Keltové dobře věděli, proč ji milovali a proč s ní úzce proplétali své životy.

Pochopitelně netuším, jak kdysi jim, ale mně se vždy líbila u Vokova nebo u Dasnic, a pak na Loketsku. Před Doubím protéká přímo pod zkamenělými zraky svatebčanů, které zrazená víla Ohře proměnila v impozantní Svatošské skály, a to je pohled k neokoukání.